

Guaricongo: una comunitat entranyable

Dm, 3/11/2009 per Antoni Nello

[En un seminari de Venèçuela](#)

Els caps de setmana tot l'equip de formadors del seminari es desplega en serveis pastorals. Els nois, també. Els de Ciudad Guayana, la diòcesi més prospera, a només hora i mitja de distància, van a les comunitats que els proposa el seu responsable específic. La resta es distribueixen per parròquies i comunitats diverses de Ciudad Bolívar, sempre amb el criteri que no han de fer de "capellanets", sinó materialitzar l'esperit i l'exigència pastoral col·laborant amb els capellans. Però no sempre es pot complir la teoria: de vegades animen sols comunitats desateses, o amb atenció compartida, fins i tot comunitats allunyades més de dues hores Orinoco amunt. Aquí aprens que les teories són esplèndides, sobretot quan cal fer el contrari del que proclamen. O aprens que les teories són sovint luxes de gent sobrada en recursos.

Pel que fa a nosaltres, formadors i professors, fem el que bonament podem. Des del primer any de la meua estada a Ciudad Bolívar em faig càrrec, entre d'altres tasques, d'una comunitat que estimo fonament, una comunitat al barri de Guaricongo. El nom em va seduir, per l'esperit aventurer que em suggeria. Tot plegat, però, guaricongo és el nom local d'un tipus de sargantana, com el tuqueque, o d'altres. En qualsevol cas, el barri de Guaricongo està ben bé fora de la ciutat i pertany als barris anomenats "vermells" per la seva marginalitat i perillositat. Vençudes les primeres reticències, guardades les adequades prudències, haig de dir que m'ha estat una enorme font d'enriquiment: he rebut molt més del que crec haver aportat.

Allà he descobert dues coses, totes dues em commouen. Primer la presència singular d'un capellà que va atendre la comunitat fins pràcticament la seva mort, el P. Alfonso Ortiz, un operari diocesà de Saragossa, traductor al castellà de la majoria dels tractats teològics de les edicions Sígueme, és a dir un veritable erudit, que va venir a viure la seva jubilació a aquest seminari i va esmerçar esforços a la comunitat de Guaricongo quan no hi havia quasi bé ningú, quatre gats cada dissabte al vespre. Va morir el juny de 2004. Jo vaig arribar l'octubre del mateix any: no el vaig arribar a conèixer personalment, però la seva presència m'ha acompanyat sovint. A Guaricongo el recorden amb veneració: el seu ànim, la seva tenacitat, la seva paciència. M'ha estat un veritable honor seguir les seves petjades, un honor i una exigència, perquè no s'ha tractat de començar de cero, sinó de trobar un terreny sembrat amb la paraula i el gest d'un home veritablement evangèlic que hauria pogut, justament, reclamar una "retirada" més plàcida i còmode. La seva malaltia avançada va provocar que l'enviessin a casa, amb els seus familiars, ja sense bitllet de tornada. Diuen que a Saragossa era dur, exigent, però que aquí, entre aquests nois del seminari, i entre la gent de Guaricongo, es va entendre per a sorpresa de tothom qui el coneixia prèviament. Em sembla un d'aquests petits miracles que no fan història però que certament motiven la meua història.

La segona descoberta ha estat la presència de les que jo he batejat, amb la seva connivència i complicitat, les "bruixes de Guaricongo". Dones d'una fe a prova de bomba i de capellà, que atenen el temple, senzill, amb veritable estimació i zel, tant pel que fa al seu manteniment, organitzen setmanalment la neteja i pinten l'església cada any procurant involucrar-hi el major nombre possible de joves del

barri, com a la seva vida litúrgica, ja sigui amb rosaris, amb celebracions de la paraula, organitzant una catequesi molt simple, o amb visites als malalts del barri... De capellans n'han conegut força, no tots han respost a les seves expectatives, però no hi ha paraules de condemna en elles, ho entenen, ho accepten, saben que no són una comunitat "ambicionada"... Rosita, Emilia, Oneida, Carmen, Olga, diferents en geni i tarannà, també dividides en sensibilitat política, però compartint el sentit de comunitat que no vol perdre's i un sentit compromès de barri que vol millorar-lo. Mai demanaran ser capellà, però al meu parer participen d'aquell sacerdoci comú del fidels que s'enlaira molt més enllà del comú dels nostres fidels. Deixem-ho així.